



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De terremotu vnde aperta sunt ostia carceris. ca. lxxxviiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

colonia ciuitas illa que defectu indigenarū nouis cultoribz implet. Un̄ z colonia quā si a nouis cultoribz dz. Fuimus em̄ ibi p̄ dies aliquot. z die sabbatoz egressi sumus extra portam iuxta flumē ubi uidebat esse locus congruus orationi. id est locutioni v̄l sup̄plicationi. Orare namq; accipit̄ p̄ perorare z pro supplicare.

Accepti sunt a muliere purpuraria.

Capitulum. LXXXVI.

Sedētes loque

e batur mulieribz q̄ conuenerāt Et mulier quedā lidda nomine. purpuraria ciuitatē t̄tirenōz audiebat nos loquentes. Potest aut̄ intelligi purpuraria q̄ si utens purpura. quia totan erat d̄ regio semine. Vel pot̄ purpuraria: qz t̄tirit̄ purpure. vel qz uidebat purpurā. Cū aut̄ baptizata esset z domus eius tota. deprecata ē nos dicēs. Si iudicatis me fidelē introite in domū meā: z manete mecum. Et iurauim̄ coacti. Adhuc ei abhorrebāt intrare domos gentium p̄ uitando scandalo iudeoz.

De spiritu phitonico a puella eiecto.

Capitulum. LXXXVII.

Sicrum est autez

f ereuntibz nob̄ ad orationē: ut obuiaret nob̄ quedā puella habens spiritū phitoniciū. Potest aut̄ intelligi phitonissa. vel p̄ spirituz phitoniciū operās arte magica: v̄l spiritu phitonico uerata. His em̄ duobz modis accipit̄ in sacra sc̄ptura h̄ nomē. vel phitonissa dicit̄ que p̄ spiritū phitoniciū suscitationē mortuoz operat̄ arte magica. ut que ad petitionē faul̄s ab inferis uocauit animā samuelis. vel potius p̄ ea spirituz imundū. Hec aut̄ species art̄s magice ab a polline phitone inuenta est z ab eius cognomine cognominata est. Dicit̄ em̄ phitonissa que a spū phitonico possidet̄. z ea ut̄ quā si organo suo ad diuinandū. q̄liter h̄c potius uidet̄ accipi. Et erat questuosa dominis suis. qz multū percipiebāt emolimentū ex diuinatione ipsius. Hec subsecuta paulū et socios eius clamabat dicēs. Isti homines sunt seruī dei excelsi. qui annunciat̄ nobis uia z salutis. Et sic clamabat multis diebz. forte p̄ bonum nature v̄l pot̄ spū sancto spiritū phitoniciū ut per eā uerz loqueret̄ uergente. Lon-

uersus autē paulus ip̄a post eū clamante. dixit spiritui imundo. Precipio tibi in nomine iesu christi ab ea. Et exiit ab ea qz indignus erat ut uerbu euāgelij p̄ eam spiritus medar̄ annunciar̄. Videtes aut̄ hoc dñi eius scietes quia maximū inde fumerent incōmodū apprehēderūt silā z paulū. z duxerūt eos ad forum ad p̄ncipes. z offeretes eos magistratibus dixerūt. Isti homines turbāt ciuitatem nostrā. cū sint iudei p̄dicantes nouā quādam religionē. quā nō licet nob̄ suscipere cū simus romani. Jā ei decretū erat a romanis: ut nullus deus de nouo coleret̄ nisi approbāte senatu. Et cucurrūt plebs aduersus eos z magistratus. et scissis eoz tunicis uulnerunt eos uirgis cedi. z flagellatos miserūt in carcerem: precipientes custodi v̄l diligenter custodiret eos. Qui a cepto mādato miserūt eos in carcerem interiorē. pedes eorum stringens ligno.

De terremoto unde aperta sunt ostia carceris.

Capitulum. LXXXVIII.

Edia aut̄ nocte

m paulus z silas decābat̄ h̄z m̄nos. z orātes laudabāt̄ dñū

Et dū media nocte orarent subito factus est terremoto. q̄ scz terremoto om̄ia fundamēta carceris cōmota sunt. ostia aperta. vincula omniū q̄ erant in carcere rupta. nō solum pauli z silae sed z alioz. Exprofectus est autē custos carceris. z uidēs ianuas carceris apertas. euaginato gladio uolebat se interficere. autumans om̄es incarceratos aufugisse. Et cū esset paulus in medio carceris tenebrosi. uidēs hoc in spiritu exclamauit. Nihil tibi facias mali. Uniuerſi ei quos custo diebas h̄c sumus. Sciebat em̄ qz tunc uolebat sibi manū inijcere. quia putabat oēs in carceratos aufugisse. z petito lumine a ministris introgressus est custos carceris. z tremefactus tum p̄ his que facta fuerant in terremoto. quia intellexerat paulus qz se uellet interficere. procidit̄ paulo z silae ad pedes. z educens eos d̄ carcere ait. Quid me dñi oportet facere ut saluus fiam. Ad quē illi. Crede i domnū iesum. z saluus eris tu z domus tua tota. Et locuti sunt ei uerbu domini. z omnibus qui erant in domo eius. z tollens eos in illa hora lauit plagas eoz. z baptizatus est. z sic

Actuum apostolorum

laute et lotus est

Quomodo a magistratibus sunt dimissi.

Ca. LXXXIX

Unqz perdu

domū suam, appositus eis mensa et letatus est cū omni domo sua credens in deū. Et cū dies factus esset miserunt magistratus nūcios ad custodes carceris dicentes. Dimittite homines illos tanq̄ despectos. Dimittēbant autē illos ne plures crederent, quā tā innotuerat eis miraculū. Et nūc clauit custos carceris verba hec paulo. Viserunt magistratus vt dimittamini. Nūc igitur exiētes ite in pace. Ad quē paulus Viserunt nos in carcerē flagellatos publice, licet indēmnatos homines romanos, id ē, romano imperio subiectionē censurā p̄fessos, et libertate romana donatos, et nūc occulte nos eiciūt. Nō sic,

vt sicut in eos publica fuit manuū inuēctio, ita et publica fiat eiectio.

Ut sicut in eos publicā fuit manuū inuēctio, ita et publica fiat eiectio. Et veniētes eduxerunt eos, et rogabāt vt egredere rent de vrbē. Et exēuntes transferunt p̄ liddā et viliis fratribus consolati sunt eos, et inde p̄fecti venerunt thessalonica vbi erat synagoga iudeorū. Paulus autē vt consueverat introiit synagogam, et p̄ tria sabbata disseruit eis de scripturis: predicās christū mortuū et resurrexisse. Et crediderūt aliqui ex eis, et ad iuncti sunt paulo et silē et mulieres nō pauce et de proselitā et gētibz multitudo magna. Zelātes autē iudei et assumētes quosdam malos de vulgo concitauerunt ciuitates aduersus eos.

Quinidā iudeorū iason accusatus est.

Ca. XC.

Veniētes in

domū iasonis apud quē hospitiāti fuerāt, querebāt eos p̄ducere i populū, et nō inueniētes eis putantes eos a iasone fuisse occultatos, traxerūt iasonē et quosdam fratres ad principes ciuitatis dicentes. Isti sunt qui vrbem cōcitānt quos suscepit iason et ipsi suscipiētes eos faciūt cōtra de

creta cesaris, regem alterū dicētes esse q̄ cesares, et cōcitauerūt principes aduersus eos. Et accepta satisfactiōne a iasone et ceteris dimisit eos. Forte iason et alij frēs negauerūt se suscepisse eos, et si cōfessi sunt satisfecerūt, p̄ noctē dimiserūt paulū et silā in beroen. Et introierūt in synagogā iudeorū, et p̄dicauerūt ibi et multi de beroensibz crediderūt et mulieres honeste nō pauce.

Quid paulus athenis fecerit.

Capitulum XCII

Audierunt iu

dei quē erat thessalonica, quā a paulo p̄dicaret verbum dei in beroe et venerunt illuc concitantes multitudinē. Et statim dimiserunt paulū fratres vt iret vsqz ad mare, quia magis p̄sequēbantur eum ius dei, eo quod esset durus verbi. Silas autē et timotheus remanserunt ibi. Qui autē deducebāt paulū perduxerunt eū vsqz ad athenas, et vbi dēs ciuitatē idolatrie deditā: cito remisit ad timotheū et silam vt venirent ad eum, et venerunt. Et disputabant cū paulo epicurei, qui ponebāt felicitatem hominis in sola corporis voluptate, et stoici qui in sola animi virtute. Et inter se dissentientes, in impugnatione apostoli vnanimiter consentiebant dicentes. Quid vult seminuērbis iste dicere. Vere paulus seminator verborū erat sed messor morū, de huiusmodi messione expectans vberē fructum. Alij autē dicebant. Nouorū demoniorum videt annunciator esse. Et apprehensum duxerunt ad artopagū, id est ad vicū martis in quo sepe erat templū martis, quia athenenses singulos vicos denominauerūt a dijs quos colebant, vt vicū in quo colebāt mars vocabant artopagū, quia artoth dicitur mars. Vbi cum in quo colebāt pan, vocabant panopagus, et ita a singulis dijs singulos vicos denominabāt. Erat autē vicus excellentior artopagus, quia ibi erat curia magistratū, et schola liberalium artium.

De ara ignoti dei.

Capitulum XCIII.

Cū esset pau

lus in p̄sentia philo sophorū dicebāt, Nona quedā infers aurbus nostris. Possum scire que est hec noua doctrina, quod posses rationē reddere sup̄ his